

INCLUSIEVE HOLISTISCHE ZORG VOOR MIGRANTEN DIE SLACHTOFFER ZIJN VAN SEKSUEEL GEWELD

PROJECTBROCHURE

**Tot 58% van de
vrouwelijke migranten
en 32% van de
mannelijke migranten
krijgt te maken met
seksueel geweld.**

Een participatieve benadering

In dit onderzoek gebruikten we zowel kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden (*mixed-methods*).

We pasten een participatieve onderzoeksbenadering toe door een samenwerking met een adviesraad: de "Implementation and Community Advisory Board". Zowel slachtoffers, migranten, zorgverleners als slachtoffer- en migrantenorganisaties namen aan deze adviesraad deel.

In elk van de partnerlanden kwam deze adviesraad om de vier maanden samen om het verloop en de resultaten van het project te bespreken.

Introductie

Migranten, Verzoekers om internationale bescherming en Vluchtelingen (afgekort als **MiViV**) hebben een hoog risico om seksueel geweld mee te maken voor, tijdens en na hun aankomst in Europa (Chauvin et al., 2015; Keygnaert et al., 2014). Binnen deze groep heeft tot 58% vrouwen en tot 32% mannen te maken gehad met seksueel geweld (Keygnaert et al., 2012; De Schrijver et al., 2018). Een inclusieve en holistische aanpak (die forensische, medische en psychosociale zorg omvat) van identificatie tot follow-up wordt internationaal erkend als de beste zorg voor alle slachtoffers van seksueel geweld (WHO, 2015), inclusief voor slachtoffers van mensenhandel (FRA, 2014). Voor MiViV-slachtoffers wordt de toegang tot dergelijke holistische zorg echter belemmerd door verschillende barrières.

Zorgverleners die in aanraking komen met MiViV-slachtoffers van seksueel geweld ervaren vaak een gebrek aan specifieke kennis, (taal)vaardigheden en tools om inclusieve holistische zorg te verlenen en/of slachtoffers gericht door te verwijzen. Om de zorg aan MiViV-slachtoffers, van identificatie tot follow-up, te verbeteren is competentieverhoging van zorgverleners noodzakelijk.

Doelstellingen

De **algemene doelstelling** van het INHeRE-project is het **verbeteren** van inclusieve, holistische **zorg** voor **MiViV-slachtoffers** van seksueel geweld, ongeacht hun leeftijd, geslacht, seksuele geaardheid en/of juridische status door de capaciteit van eerstelijns werkers te versterken. Om zorgtrajecten inclusief te maken voor alle MiViV-slachtoffers, besteden we specifieke aandacht aan mannelijke, aan LGBT+ MiViV-slachtoffers en slachtoffers van mensenhandel.

De specifieke doelstellingen zijn:

- ✓ Het **opbouwen** van **kennis** en het **verfijnen** van cultureel-competente **vaardigheden** en **praktijken** binnen 5 sleutelsectoren die werkzaam zijn met MiViV. Dit gebeurt aan de hand van zowel online als on-site training;
- ✓ Het **afstemmen** van nationaal **beleid** op EU-regelgeving en richtlijnen voor veilige rapportering van seksueel geweld, ongeacht de juridische status van het slachtoffer;
- ✓ Het **verbinden** van competenties, praktijken en beleid tussen **professionele sectoren** om zorgtrajecten voor MiViV-slachtoffers te stroomlijnen.

Het project richt zich op **vijf beroepsgroepen**: (1) personeel werkzaam in opvangcentra voor verzoekers om internationale bescherming, (2) personeel werkzaam in zorgcentra na seksueel geweld, (3) psychologen, (4) interculturele bemiddelaars en tolken en (5) politieagenten en inspecteurs.

Projectconsortium

Het projectconsortium bestaat uit de Universiteit Gent met het International Centre for Reproductive Health (ICRH) & the Centre for the Social Study of Migration and Refugees (CESSMIR) (BE); de Belgische Federale Overheidsdienst Volksgezondheid (BE); Payoke (BE); Victim Support Europe (EU); NHS, The Havens (UK) en het Ierse Ministerie van Justitie (IE).

Het consortium wordt ondersteund door een internationaal panel van experts, waaronder de Europese Federatie van Verenigingen van Psychologen (EFPA) en het Platform voor Internationale Samenwerking inzake Migranten zonder wettig verblijf (PICUM).

An Roinn Dlí agus Cirt
Department of Justice

PROJECTRESULTATEN

INSTRUMENTEN

Triage Tool voor identificatie, zorg en doorverwijzing van slachtoffers van seksueel geweld in Europese asielcentra en opvanginitiatieven

Seksueel geweld wordt zelden onthuld of gerapporteerd in de context van asielcentra en opvanginitiatieven voor verzoekers om internationale bescherming. Hulpverleners die in deze sector werken, kunnen echter bijdragen tot de identificatie en het herstel van slachtoffers door indicatoren van seksueel geweld vast te stellen, gepaste zorg te verlenen en, indien nodig, slachtoffers door te verwijzen naar gespecialiseerde diensten. Deze Triage Tool kan hulpverleners helpen om hun vaardigheden te verfijnen om tegemoet te komen aan de unieke behoeften van MiViV slachtoffers. De Triage Tool is gepubliceerd in vier talen (Engels, Nederlands, Frans en Italiaans).

Triage Tool voor identificatie, zorg en doorverwijzing van slachtoffers van seksueel geweld in Europese asielcentra en opvanginitiatieven

Ines Kergueret
Lara Linnest

Co-funded by the
European Union

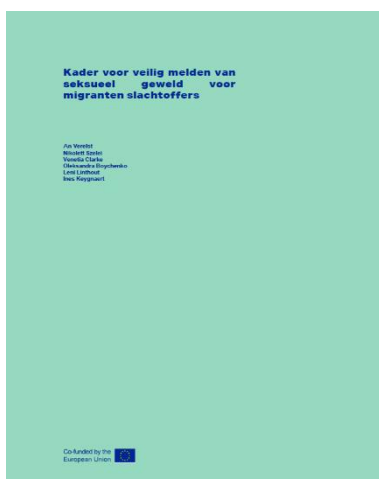
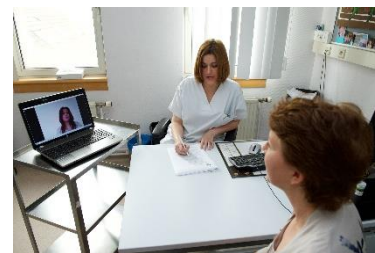

Richtlijnen voor politieverhoren met Migranten, Verzoekers om Internationale Bescherming en Vluchtelingen (MiViV), slachtoffers van mensenhandel en LGBT+ slachtoffers van seksueel geweld

Slachtoffers van seksueel geweld hebben, ongeacht hun achtergrond en de omstandigheden van het geweld, één ding gemeen: trauma. Trauma kan leiden tot gedrag dat door politieagenten verkeerd begrepen kan worden. Dit kan slachtoffers meer leed toebrengen en ook een succesvol onderzoek in de weg staan. Deze richtlijnen, specifiek ontwikkeld voor politieagenten en inspecteurs, dient als leidraad om verhoren op een trauma-geïnformeerde manier uit te voeren. Dit omvat onder meer het begrijpen hoe te communiceren met een slachtoffer, het creëren van een veilige omgeving, en het opbouwen van een vertrouwensrelatie met het slachtoffer. De richtlijnen zijn gepubliceerd in vier talen (Engels, Nederlands, Frans en Italiaans).

Vernieuwd internationaal systeem voor tolken op afstand, inclusief checklist voor gebruikers

MiViV worden dagelijks geconfronteerd met taalbarrières. Deze barrières kunnen voor slachtoffers een belemmering vormen om toegang te krijgen tot zorg (Wells et al., 2019). Een gecertificeerde tolk of interculturele bemiddelaar kan professionals helpen om deze barrières te overwinnen. Om het beroep op gecertificeerde tolken in de Europese context te promoten, deed het project een upgrade en vertaling van een online applicatie die het mogelijk maakt om via videoconferentie een consultatie tussen een zorgverlener en een MiViV-slachtoffer van seksueel geweld in *realtime* te tolken. Met deze applicatie kan een tolk op afstand de consultatie observeren en daarbij zowel verbale als non-verbale inhoud tolken.

Kader voor veilig melden van seksueel geweld voor migranten slachtoffers

MiViV-slachtoffers van seksueel geweld voelen zich vaak terughoudend om aangifte te doen bij politie uit angst voor arrestatie, detentie of deportatie. Veilig melden waarbij "de rechten van slachtoffers voorrang krijgen op de handhaving van migratiewetgeving" stelt MiViV-slachtoffers in staat om in veilige omstandigheden aangifte te doen van een misdrijf, door hun identiteit te beschermen, het risico op vervolging met betrekking tot hun onzekere verblijfsstatus weg te nemen en door bescherming te bieden tegen de daders (PICUM, 2017).

We voerden eerst een beleidsanalyse van Europese en nationale wetgeving inzake veilige rapportage uit en vulden dit aan met interviews met beleidsmakers. De analyse vormde vervolgens de basis voor de ontwikkeling van een kader voor veilig melden van seksueel geweld voor migranten die het slachtoffer zijn van seksueel geweld. Dit kader kaart een aantal uitdagingen en lacunes in de huidige praktijk aan. Op basis van feedback die we via online vragenlijsten bij en focusgroepen met politieagenten, personeel werkzaam in Zorgcentra na Seksueel Geweld en migranten die zelf slachtoffer werden van seksueel geweld en/of mensenhandel, finaliseerden we uiteindelijk dit kader. Het kader voor veilig melden is gepubliceerd in vier talen (Engels, Nederlands, Frans en Italiaans).

TRAININGEN

Online cursus: "Seksueel geweld & migratie"

Om de kennis van professionals over seksueel geweld en migratie te verhogen en hun vaardigheden bij het signaleren en verlenen van zorg te verbeteren, hebben we een online cursus ontwikkeld en uitgetest. Deze online cursus bestaat uit 8 modules. Je kan deze cursus in vier talen (Engels, Nederlands, Frans en Italiaans) gratis volgen op het leerplatform UFORA van de Universiteit Gent.

Praktijkgerichte Training-of-Trainers: "Seksueel Geweld & Migratie"

Om de toepassing en implementatie van de instrumenten te duiden en te promoten, hebben we vier afzonderlijke Training-of-Trainers over "Seksueel Geweld & Migratie" ontwikkeld en gegeven aan (1) politieagenten, (2) tolken en interculturele bemiddelaars, (3) psychologen en (4) professionals werkzaam in opvangcentra voor verzoekers om internationale bescherming.

ALLE INSTRUMENTEN EN TRAININGEN ZIJN GRATIS

BESCHIKBAAR OP: <https://bit.ly/2ZPLWlm>

COLOFON

Datum van publicatie

OKTOBER 2021

Tekst

Leni Linthout, Ines Keygnaert, Hans Verrept, Venetia Clarke, Nikolett Szelei, Silvia Lamonaca

Projectwebsite:

<https://www.icrhb.org/nl/projecten/inclusive-holistic-care-for-migrant-victims-of-sexual-violence-inhere>

Financiering

Europese Commissie – Rights, Equality and Citizenship Programme

Disclaimer

De inhoud van deze Triage Tool vertegenwoordigt alleen de mening van de auteurs en is uitsluitend diens verantwoordelijkheid. De Europese Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik van de informatie die het bevat.

This project is funded
by the European Union

REFERENTIES

Chauvin, P.S.N., Vanbiervliet, F., Vicart, M., & Vuillermoz, C. (2015). *Access to healthcare for people facing multiple vulnerabilities in health in 26 cities across 11 countries: Report on the social and medical data gathered in 2014 in nine European countries, Turkey and Canada*. Paris: Médecins du Monde International Network.

Keygnaert, I., Dialmy, A., Manco, A., Keygnaert, J., Vettenburg, N., Roelens, K., & Temmerman, M. (2014). Sexual violence and sub-Saharan migrants in Morocco: a community-based participatory assessment using respondent driven sampling. *Globalization and Health*, 10(32).

Wells, A., Freudenberg, D., & Levander, M. (2019). *Gender-based violence against refugee and asylum-seeking women - a training tool*. Boppard: Solwodi.

Keygnaert, I., Vettenburg, N., & Temmerman, M. (2012). Hidden violence is silent rape: sexual and gender-based violence in refugees, asylum seekers and undocumented migrants in Belgium and the Netherlands. *Culture, Health & Sexuality*, 14(5), 505-520.

De Schrijver, L., Vander Beken, T., Krahé, B., & Keygnaert, I. (2018). Prevalence of Sexual Violence in Migrants, Applicants for International Protection, and Refugees in Europe: A Critical Interpretive Synthesis of the Evidence. *Int J Environ Res Public Health*, 15(9), 1979.

FRA. (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Main results*. Luxembourg: Publications Office of the European Union

WHO. (2015). *Strengthening the medico-legal response to sexual violence*. Geneva: WHO.